

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadévatálban átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 8 .
 Kijelentés helyén:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 8 .
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 8 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Kijelentés minden nap a határ és
 egyes utáni napok kivételével:
 Szerkesztőség és kiadévatál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kizárólag visszadási
 vagy megfúrózásra nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadévatálban intézendők.
 Helyes cím: áru 8 fillér.

NAGYVÁRAD aug. 17.

Beköszöntő.

— Radu püspök székfoglalója. —

(—a.) A nagyváradai gör. szert. kath. egyházmegye új főpásztora, dr. Radu Demeter vasárnap foglalta el püspöki székét. Az új püspök, tekintettel arra, hogy püspöki székháza gyökeres renoválás alatt áll, tegnapi beigtatása alkalomával mellőzni óhajtott a külső világias ünnepeket, de székesegyházában a görög ritusnak teljes fényét és pompáját kifejtve tartotta meg installációját.

Nemcsak gör. szert. kath. vallású polgártársaink néztek érthető érdeklődéssel a vasárnapi installáció elé, hanem a város egész társadalmá érdeklődött iránta.

Tagadhatatlanul kíváncsi volt a közönség az új püspök érdekes személyiségére, de legfőképp első nyilatkozatait várta kíváncsian, hogy abból következtessen a jövő működése irányára.

Radu püspök egy lustrumot töltött már el a lugosi püspöki széken. Onnét az a hír jött, hogy kiváló képzettségű főpap, nagy szónok, ki egyházmegyéjét erélylyel és szeretettel kormányozta. Szokatlanul fiatalon jutott a főpapi székbe, a legmagasabb körök érdeklődését fényes tehetségével és megnyerő személyes tulajdonságaival vonta magára.

Ez elég volt arra, hogy egyházmegyéje örömmel fogadja s az egész társadalom érdeklődését felkeltse. Itt pedig egyházmegyéjében tágabb működési kör tárul az új főpásztor elé, kinek működésétől sokat vár az egyház és a haza.

Az a kis beköszöntő beszéd, melyet szónoki hévvel és lendülettel mondott el Radu püspök, nem ad ugyan teljes tájékozást az új püspök működési irányáról, de elég arra, hogy bizalmat keltsen a magyar társadalom körében is.

Programmja gyanánt Krisztus evangéliumát jelölte meg a püspök. Más nem is tehetett. Kath. főpásztornak nem lehet más programja, mint az evangélium. Apostola a kath. hitnek, hirdetője az evangéliumi igazságnak, melynek az életben való megvalósítására tőle várják hivei a példát.

Magyar hazafias szempontból biztató jel a püspök jövő működésére, hogy rövid beköszöntő beszéde keretében is alkalmat talált az apostoli király és Szent István országa iránt való hűségének, ragaszkodásának hangsúlyozására.

A ki beköszöntőjében ilyen elvekről és érzelmekről tesz hangos vallomást, annak jövő működésétől méltán vár sok üdvös dolgot az egyház, a haza és az egész társadalom.

* * *

Radu püspök székfoglalójáról tudósításunk a következő:

A püspök megérkezése.

Dr. Radu Demeter, a nagyváradai görög szertartású kath. püspöki szék új tulajdonosa Nagyboldogasszony napján, szombaton délelőtt érkezett meg fél 10-kor az Arad felől jövő személyvonattal.

A vasutnál a püspök egyenes kívánságára semmi ünnepélyes fogadtatás nem volt. A peronon csupán Rimler polgármester és Laurán Agoston káptalani helynök várakozott a püspökre az udvari papokkal.

Dr. Radu Demeter gör. kath. püspök, Radu Jakab püspöki helynök, Boros János pápai prélátus lugosi g. kath. kanonok, Firezan püspöki titkár és dr. Major Jakab háziorvos, a püspök unokaöccse kíséretében érkezett meg.

Az egyházfőt Laurán vikárius rövid szép beszéddel üdvözölte, majd Rimler polgármester a város nevében mondott Isten hozottat.

Az üdvözlőkre Radu püspök szívélyesen válaszolt.

Ezek után a püspök kíséretével a gör. kath. székesegyházba hajtatott, mialatt a székesegyház harangjai zúgtak.

A székesegyház főbejáratánál a papság teljes számban várakozott püspökre, kit Kőváry Tivadar nagyprépost üdvözölt meleg szavakkal.

Az üdvözlő beszédre a püspök a következőben válaszolt:

Nagyon megköszöni a káptalan és a papság szeretetteljes, meleg fogadtatását, siet felhasználni ezen alkalmat arra, hogy a kápta-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az életmentő.

Írta: Max et Alex Fiche.

Rosalie így szól hozzám:

— Csak olyan embernek leszek a felesége, aki valami nevezetes tettet hajt végre és kitüntetését kap.

Ettől fogva hajszoltam mindenütt az alkalmat, amely nevezetes cselekedethez juttat. Hat hónapon át barangoltam a Szajna partjain. Több ember a szemem láttára ugrott a vízbe, de semmi hasznát sem vehettem ezeknek az alkalmaknak: uszni nem tudtam s így olyan »kétségbeesett« kellett keresnem, aki épen a partnál ugrik a folyóba s lehetőleg megakad a fűzek gyökerei közt.

Hiába való kutatásaim után vissza kellett térnem a száraz földre. Három évet vesztegeltem el azzal, hogy két ízben beledőltem a sítapálczámat biciklizők kerekébe, három ízben gáucsat vettem séta közben időse, tehe-

tellen asszonyoknak, gyöngéden a robogó kocsi kerekéi felé taszítottam kis gyermekeket, szóval előidéztem hétszázhuszonhárom katasztrófát és — sajna! — nem volt azokból semmi hasznom. Már azt kellett hinnem, hogy sohasem lesz enyém Rosalie.

Tegnap a Longchamps-utcában sétáltam. Egyszerre éles sikoltás hasította át a levegőt. Az első pillanatban azt hittem, hogy Mounet July szavalja a verseit az utca közönségének s kíváncsian fordultam a hang iránya felé. De — oh szerencse! — egészen mást láttam: egy bérkocsi elütött egy öreg urat s elgázolta annak a jobb lábát.

Amikor hasonló baleset történik egy elhagyott utcában, az első dolog, amit az ember tesz, hogy meg sem mozdul, csak bámul. A szerencsétlenül járt éles sikoltásaira aztán a szomszédságból összefut mintegy husz ember; a távolból pedig méltóságtejes léptekkel a rendőr is arra felé veszi útját.

Az öreg urnak, aki hasztalan igyekezett lábára állani, gyönyörű hangja volt: csengő és messze elhangzó, tehát sok embert toborzott össze a szerencsétlenség színterére.

Közeledtem. Elmondtam a körülállóknak, hogy jelen voltam az esetről, mindent láttam, az összes részleteket; — egy hölgy gratulált nekem. E közben igyekeztünk magához téríteni az áldozatot. Egy fiatal ember segített nekem fölemelni az öreg urat... Mégis csak vannak könyörületes lelkek; később megtudtam, hogy az udvariasan könyörületes fiatal embernek sikerült emelés közben az öreg ur összes zsebeit kiüríteni.

Mialatt a rendőrség felé vittük az öreg urat, a fejemben százféle gondolat ébredett. Eszembe jutott Rosalie és eszembe jutott a kitüntetés. Ez a gondolat oly erőssé tett, hogy a világegyetem sem engedtem meg, hogy más is segítsen nekem az elgázolt embert vinni.

Egyszerre az öreg ur felém fordította megnyit szemét s mondá:

— Köszönöm, uram... Most már elbocsáthat, majd rendbe hozom a lábszáramat.

Szegény ember, gondoltam magamban; a katasztrófa nem csak a lábát zúzta össze, hanem az agyvelejét is meghibbantotta. Erősen karoltam át tehát és folytattam utamat.

Végre meglesz a kitüntetésem!

Az idény előhaladása folytán az összes raktáron lévő nyári áruk meglepően leszállított áráért kaphatók

FÁBRY TESTVÉREK

fő-utcái nagy áruházában Nagyváradon

Keresztény üzlet!

Női, férfi- és gyermek nyári czipők, egész könnyű kalapok, nyári ingek, rövid alsó nadrágok, nyakkendők, mellények, derékövök. Keztyük, harisnyák, fürdő czikkek, torna-ingek stb. Női ruháknak cretonok, zephirek, batisztok s még sokféle nyári czikkek 9 minden elfogadható árban kiadásra kerülnek.

Lelkiismeretes kiszolgálás.

lan és a papság szíves együttműködését már előre is kikérje. A reá várakozó feladat tudatában, de a jószágos Istenbe vetett rendületlen reménnyel fogadta el főlebbvalóinak parancsára az üresedésbe jött dicső nagyváradi püspöki széket. Midőn nem kélti, hogy az Ur segítségét tőle nem fogja megtagadni, ugyanakkor biztatja a káptalan és a papság önzetlen együttműködésére is. Ezután szíve őszinte melegevel adja az összes jelenlévőkre főpásztori áldását, mondván: Az Ur Isten áldása legyen mindnyájatokkal!

Végül a püspök első főpapi áldását adta papjaira s a jelenlévőkre s visszavonult lakására.

Rövid idő múlva a papság tisztelgését fogadta. A tisztelgőket *Kövérny Tivadár* nagyprepost vezette s az elhangzott beszédek után egyenként bemutatta a papokat a főpásztornak.

Este a püspök szűk körben vacsorázott s ezzel az első nap programja véget ért.

Az ünnepélyes beiktatás.

A gör. kath. székesegyház környéke már jóval a beiktatási ünnepség megkezdése előtt szokatlanul élénk képet mutatott.

A templomot övező park bejáratánál fehér tollas, díszbe öltözött rendőrök állottak; ünnepies öltözetű egyházi férfiak, világi előkelőségek, előkelő hölgyek igyekeztek az ünnepély színhelyére.

A templom belseje is szokatlan díszben pompázott; a bejáratától a belső hajóig, valamint a szentélyben szőnyegekkel volt fedve a talapat; óriási kandallaberekben gyertyák lobogtak. A belső hajóban levő két karzatot előkelő hölgyek foglalták el; köztük öv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné, Vulcán Józsefné, Winkler Lajosné, Ardelean Jusztinné, Winkler Márta, Papp Coriolánné, a vidékről bejött lelkészek családtagjai stb.

A tágas templom a szó szoros értelmében zsufolásig megtelt.

A jelenvolt óriási közönség sorából feljegyeztük a következőket:

Dr. *Beöthy* László főispán (dizsmagyarban), *Vinkler* József v. püspök lat. szert. káptalani helynök, *Rimler* Károly polgármester, *Békéssy* József honvédeztudós, *Nagy* Gyula honvédeztudós.

Az öreg ujra megszólalt:

— Kérem önt, hagyjon el . . . Már mondtam önnek, meg akarom igazítani a láb-számomat.

Nem szabad az örültekkel ellenkezni.

— Igen, igen, barátom — feleltem — igen . . . azonnal.

S meggyorsítottam a lépteimet, mert el akartam érni a rendőrségi épületet, mielőtt a védezcsem teljesen elveszíti az öntudatát. De a szegény örült nem akart tovább menni, hanem kétségbeesetten kapálózni kezdett.

— Igen, vagy nem; megengedi javítani a láb-számomat? Utoljára kérem udvariasan, hogy ne hurcoljon tovább. Nem akarom megkockáztatni, hogy az ön makacssága miatt valami elromoljék a lábamban.

Tovább mentem, nem is válaszoltam a szegénynek. Még egyet rugott rajtam. Ebo-csátottam egy pillanatra, aztán folytatni akartam az utat, de erre az én menekültem olyant rugott rajtam, hogy öt lépésnyire repültem.

A földön ülve láttam aztán, amint az elgázolt ember valamit rázogot és forgat a láb-szárán, fölhuzza a nadrágszárát, igazít, srófol; végre pedig lassan föláll és — jár.

— No, már csakugyan nincs szerencsém az életmentéssel: az én menekültemnek a jobb lába szára műláb volt . . . és épen azt kellett a kocsinak elgázolnia!

Fetser Antal apátkanonok, *Kurovszky* Ferencz főügyész-helyettes, *Medvigy* Mihály táblai tanácselnök, *Nátalussy* Kornél tanker. főigazgató, *Lukács* Géza, *Lausch* Károly alezredek, *Vela* Pál gör. kath. kanonok, *Boros* János kanonok *Lugos*, *Schöpflin* Agoston postaigazgató, *Orley* Kálmán, *Rutter* Emil postatanácsos, *Keszthelyi* Zoltán m. főjegyző (dizsmagyarban), *Sipos* Orbán tanfelügyelő, dr. *Plopu* György, *Balogh* Samu, dr. *Tóth* Imre táblabírák, *Rezey* Szilviusz békésmegyei tanfelügyelő, dr. *Wallner* Ödön megyei főügyész, *Dús* László, *Huzella* Gyula, *Mezey* Mihály, *Novotny* S. Alfonz főgimn. igazgató, dr. *Baróthy* Akos v. főorvos, dr. *Kolozsváry* Béla és *Szilágyi* Dózsa főgimn. tanárok, dr. *Máthé* György, *Doboz* György tvszéki bírák, dr. *Brán* Felician esp. plébános *Nagykároly*, dr. *Major* Jakab vár. főorvos *Lugos*, *Géczy* Lajos, dr. *Vucskics* Gyula, *Kledorfer* Lambert, *Ditz* Mihály, *Stark* Gyula, *Arnótfalvy* Alfréd százados és *Seregélyi* Dezső főhadnagy a honvédehadapródiskola képviselőjében, *Papoczy* Ferencz tb. rendőrfőkapitány, *Brém* Lőrincz, *Beleznay* Antal, *Vinkler* Lajos polg. iskolai igazgató, *Mesterházy* Imre kap. r. szerzetes, *Maros* Gábor, dr. *Ardelean* Jusztin, dr. *Kiss* Döme, dr. *Lázár* Aurél, *Nesztor* József, dr. *Papp* Coriolán, *Vulkán* József, *Román* József, dr. *Buna* János, *Zigre* Miklós, *Román* József, dr. *Muresán* György orvos *Belényes*. A belényesi gör. kath. főgimnázium képviselőjében *Buteán* János igazgató, *Stefanica* László, *Dumbrava* László, *Bulcu* Tódor, *Ardelean* Coriolán tanárok stb.

Bevonulás a templomba.

Kilencz óra előtt pár percczel a káptalan tagjai s az alsóbb papság teljes egyházi öltözetben vonult a püspök ideiglenes lakására a *Beöthy* Ödön-utcai g. kath. iskola épületéhez, az új püspökért, hogy a székesegyházba vesse.

Harangzugás között indult vissza a menet a püspökkel a templomba, a közönség sorfala között. Mikor a menet a templom főbejáratához ért, a kóruson *Palládi* Leontin vezetésével felhangzott román nyelven az »Eta prestul mare . . .« dallama.

A zsufolásig megtelt főhajóban élénk mozgás támadt, az érdeklődés az új főpásztor férfias, megnyerő alakja felé fordult. A nagyrészt és díszes egyházi ornatu tömege közül élénk színváltozatban tűnt ki a püspök lilaszín ruhás öltönye. Dr. *Radu* Demeter kezében országosan, fehér, vörös, kék selyemszalagos főpásztori bot, fején aranyhímzésű püspöki süveg.

A főhajóban levő püspöki szék előtt a káptalan tagjai feladták a püspöki öltönyöket, amelyekben ünnepélyes alkalmakkor az egyházi pontifikál. A remek, arannyal átszőtt koronát *Laurán* Agoston pápai praelatus helyezte a püspök fejére.

A beöltöztetés után az új püspök a hivek felé fordulva, mindkét kezében 3-as gyertyatartóval áldást osztott. Utána a püspök a jobb oldali püspöki székhez vonult, hogy meghallgassa a kinevezési okmányok kihirdetését.

A kinevezés és megerősítés.

Dr. *Laurán* Agoston ezután átadta a királyi kinevezésről és pápai megerősítésről szóló okmányokat dr. *Bulk* Kornél püspöki titkárnak, akit felhívott azok felolvasására.

Első sorban magyar nyelven felolvasta a titkár királyi felsége legkegyelmesebb káziratát, amelyvel dr. *Radu* Demeter nagyváradi gör. kath. püspökké kinevezte.

A királyi kázirat felolvasását zajos Eljenl és Se treaska! kiáltásokkal kísérték.

Utána a királyi káziratot román fordításban is felolvasták.

A tetszésnyilvánítások után a püspök és kísérete a szentély elé vonult, ahol a püspök letette az esküt *Laurán* Agoston pápai praelatus kezébe.

A papság mély hódolattal vette körül az új főpásztort s kísérte vissza a püspöki székbe, ahol tovább is állva hallgatta meg a pápai bullákat, amelyekben ő Szentsége a kinevezést megerősíti, azt ő Felsége, valamint a káptalannal tudatja.

A bullákat latin eredetiben és román fordításban olvasta fel a titkár. A papság minden egyes kázirat felolvasása után lelkesen éltette a püspököt.

Laurán üdvözlő beszéde.

Az okmányok felolvasása után a nagyváradi gör. szertartású katolikus káptalan illusztris tagja és jeles szónoka: dr. *Laurán* Agoston, ki az egész ünnepségen a legterhebb funkciókat végezte, a püspök felé fordulva mondta el üdvözlő beszédét.

Elismerő, meleg szavakkal emlékezett meg az egyházmegye egykori püspökeiről, kiterjedve *Drágos*, *Darabanth*, *Vulcan*, *Erdélyi*, *Papp*, *Szilágyi*, *Olteán* s az oly annyira kimagasló *Pável* áldásos működésére, kik tudományukkal, szent életükkel a dicsőség fényével árasztották el a nagyváradi görög katolikus püspöki széket. Ezután a káptalan, a papság határtalan örömeinek adva kifejezést s egyszersmint hódolatteljesen tiszteletüket mutatja be. Végül azon biztos reménnyel párosult óhajának ad kifejezést, hogy valamint dicső volt az új püspök pásztorkodásának kezdete, ugy lelkesi ve nagynevű elődei által kijelölt legnagyobb dicsőre méltó iránytól, eltörölhetetlen, aranybetűkkel írja be nevét egyházmegyénk történetébe azzal, hogy megdicsőült elődeinek letéteményét nescak megörizze, de tovább fejlessze is, hogy midőn élete alkonyához ér s a legigazságosabb bíró ítélő széke elé fog állani, félelem nélkül mondhasza Szent Pállal, hogy jó harczot vívott és hivatását betöltötte.

Megható volt, midőn a szónokló főpap néhai *Pável* Mihály püspök emlékének áldozva, elérzékenyült s könnyek toltak szemébe. Ez a jelenet az új püspökre is nagy hatással volt.

A beszéd végével a papság kézcsokra ment a püspök elé. Dr. *Laurán* Agoston több-ször melegen csókolta meg.

Az ünnepies aktus alatt a kórus egyházi énekeket adott elő.

A püspök székfoglaló beszéde.

Nagy érdeklődéssel várta ugy a papság, mint a nagyszámu közönség a püspök székfoglaló ünnepi beszédét. Igyekeztek minél közelebb jutni a főpapi székhez, amelyben állva mondotta el majdnem háromnegyedóráig tartó beszédét a püspök. A beszéd magyarra fordítva, főbb vonásokban a következő:

Kedvelt hiveim!

Alig egy éve mult, midőn lélekemelő ünnepélylyel adunk kifejezést igaz örömmünknek, hogy ezen egyházmegye Főpásztor, boldog emlékü *Pável* püspök 50 éves papi működését elérte. Élénk emléktünkben voltak még e lélekemelő ünnep-lyek, midőn szép B.horországból az egész édes házába elterjedt a szívet szaggató s minden jó érzést embert mélyen lesújtó gyászos hír, hogy az, a kit még csak egy héttel ezelőtt 50 éves jubileuma alkalmából oly lelkesedéssel ünnepeltünk, elköltözött az élők sorából, hogy elvegye az igazságos bíró kezéből megérdemelt örök jutalmát.

Gyászos halálának híre keserű könnyeket fakasztott az árvák szemeiből, kiknek atyja, papsága s hiveinek szemeiből, kiknek vezére, püspöktársai szemeiből, kiknek disze volt.

A nagy veszteség felett érzett bánattal szívtünkben kísértük s adtuk át az anyaföldnek drága földi maradványait. Aldozatkész jó-ágos szíve emelte díszes szlatinai templomban áll siremleke, melyen egy pár szóban meg van írva áldásos életének leghőbb kritikája. E pár szó a következő: A merre járt, mindenütt jót tett. S valóban a mi Urunk *Jézus* *Krisztus* példájára mindenütt jót cselekedett, ugy hogy el-

mondhatjuk, hogy lépten-nyomon áldás fakadt nyomában. Gyászos halálával a nagyváradi gör. szert. kath. dicső püspöki szék tényleg s jogilag üresedésbe jött, s egy évnél tovább üresedésben állott.

Amint Felséges urunk I. Ferencz József 6. császári és apostoli királyi Felségének, valamint már boldog emléktű XIII. Leo pápa 6. Szentségének csak kevéssel előbb felolvasott kinevezési okmányából megérthettük, az üresedésben volt szék csekélységgel betöltött. A felsőbb meghívásnak engedve ime eljött elfoglalni új püspöki székét, az Ur Jézus Krisztusba vetett reménységgel, ki fogatkozásait pótolni, gyengeségében erősíteni s minden kétségeiben segíteni fogja.

Programja a katolikus püspökök, az evangelium által elébük irt program.

Midőn Nagyváradon az evangelium hirdetését megkezdi, tekintetét először Róma felé irányítja.

Rajongó lelkesedéssel mondhatja, hogy mindaz, ami nagy és magasztos egy ember szívében lehet, Rómának köszönheti. Es éppen azért, Rómának tanításait, mint a szentek legodaadóbb híve, teljes meggyőződésből fogja hirdetni nem csupán azért, mert azok hirdetésére esküt tett, de mint a szentek engedelmes híve a legnagyobb tisztelettel és szeretettel áthatva ama személy iránt, aki most a dicső apostoli trónra ült: X. Pius pápa 6. Szentsége iránt. Ezután gondolatban I. Ferencz József apostoli királyunk magas trónjához száll és magasztos szavakban ad kifejezést határtalan büségének és hódolatának, mert másod ízben emelte föl őt a föld alázatos fiaik közül ily magas méltóságra. Utalt továbbá arra, hogy mindazok lelkét, akik a Kárpátoktól az Adriáig s hazánk három folyója a Duna, Tisza és Maros között élnek, mint nap tündöklése hatja át a hűség és ragaszkodás a magas trón és Magyarország első apostoli királya, Szent István koronája iránt s éppen ezért a reá nézve oly magasztos pillanatban szent kötelességének tartja, hogy lelkében Szent István koronája előtt meghajoljon s kívánja, hogy e szent korona fénye és dicsősége, melyért őseink magyar testvéreinkkel karöltve, ezer éven át együtt küzdöttek, fényében és dicsőségében gyarapodjék. Ezután, mint a gyulafehérvári és fogarasi érseki tartomány szufragán püspöke kijelenté, hogy ezután is ápolni és erősíteni fogja a testvéri szent szeretet kötelekeit ugyanezen érseki tartománybeli püspöktársaival a sz. Unio felvirágoztatására, mert erős meggyőződése, hogy mind a négy egyházmegye római hívei csak a római szentegyházzal való szent unio által fogja feltalálni a jövőben is üdvösségét és boldogulhatását. Meleg hangon emlékezett meg dr. Laurán Agoston pápai praelatus nagy érdemeiről, amelyet mint káptalani helynök az egyházmegye kormányzata körül a püspöki szék üresedése alatt szerzett; méltatta kiváló érdemeit. Laurán dr. nemcsak a nagyváradi egyházmegyének, hanem az egész gör. kath. klérusnak kiváló disze és kimagasló tudós tagja. A nagyváradi gör. katolikus egyházmegye káptalanjához, papságához és híveihez fordul ezután s kéri szíves közreműködésüket, hogy így nagy fontosságú küldetésével járó kötelességeit hiven teljesíthesse.

Beszéde végén gyújtó szavakban említi meg, hogy Krisztus egyháza püspökeinek programja a szent evangelium alapelve: az Isten és felebarát iránt érzett azon szeretet, mely nem ismer hit, meggyőződés, nyelv, vagy bármely a társadalom által felállított különbséget, buzdítja papságát és híveit, hogy továbbra is ápolják ezen szeretetet, erkölcsi erejük teljes megfeszítésével, hogy ezáltal előbbre mozdítsák ezen mindnyájunk által féltve szeretett haza javát és boldogulását. Végül megható szavakban esdi az ég segítségét, hogy mindazon őszinte és igaz szándékait, melyekkel szívében ezen magas püspöki széket elfoglalta, — teljesíthesse is, hogy így legalább részben azon dicső emléktű főpásztorok nyomaiba léphessen, kik annyi fényvel és dicsőséggel árasztották el a nagyváradi görög szertartásu katolikus püspöki széket.

A hatalmas, eszmegazdag, erőteljes, ércezes hangon előadott beszédet többször megszakította az élénk tetszésnyilvánítás és Se

treasca! kiáltás. Az új püspök kitűnő szónok, aki szavaival tud lelkesíteni s a szívekbe ülteti át a saját lelkesedését. Megnyerő, férfias, szép arca különösen átszellemült, mikor Rómáról szólott. Beszédébe belevegült a hazafias érzés és hang. Az óriási hűség daczára, a község feszült figyelemmel hallgatta a minden tekintetben érdekes székfoglaló beszédet.

Az ünnepi szent mise.

A nagyszabású szónoklat után a püspök áldást osztott a papságra és a jelenlevőkre. Majd kezdetét vette az ünnepélyes nagymise, amelyet a püspök a káptalan tagjainak és az alsóbb papságnak segédletével végzett.

A beiktatási ünnepség déli 1 óra fele ért véget.

Látogatások.

A beiktatás után a püspök azonnal látogatást tett *Beöthy* László főispánnál, *Vinkler* József püspöknél, s még többeknél. A távol levő altábornagynál és b. *Karg* ezredes, táparancsnoknál névjegytét tette le.

A tisztelgések.

Daczára, hogy a hivatalos tisztelgések a püspök egyenes óhajára elmaradtak, néhány egyház községi küldöttséget fogadta a főpásztor. Így a lugosi, kolozsvári, nagykarolyi, belényesi, balázsfalvai küldöttségek tisztelegtek O Méltósága előtt, aki meleg hangon köszöntö meg az üdvözlést.

Délután 50 teritékű ebédet adott a püspök, amelyen azonban csak a vidéki küldöttségek, a helybeliek közül pedig a káptalan tagjai, a két plébános és az udvari papság vett részt.

A beiktatás alkalmával a püspök táviratot küldött Rómába az Apostoli Szentszéknek kifejezve hódolatát és kérve apostoli áldását, továbbá 6 Felsége kabinet irodájának, hódolatteljes üdvözlését küldve, valamint *Wlassics* Gyula közokt. miniszternek és *Mihályi* Viktor érseknek köszönetét és háláját tolmácsolva.

Az üdvözlő táviratok.

Már a beiktatás napján igen sok táviratot kapott az új püspök, amelyekben üdvözlük székfoglalója alkalmából. Tegnap még nagyobb számmal érkeztek meg az üdvözlések.

Az elsők között volt *Szmeccsányi* Pál nagyváradi lat. szert. püspök következő távirata:

„Testvéri szeretettel üdvözlöm méltóságodat székfoglalója napján és szívem mélyéből kívánom, hogy Isten fogyhatatlan áldása kísérje.

Szmeccsányi Pál.»

Bensőségteljes szavakban üdvözlötték a püspököt: *Wlassics* Gyula kultuszminiszter, gr. *Majláth* Gusztáv erdélyi és *Dessewffy* Sándor csanádi püspökök, *Papp* Ignác aradi g. kel. román püspök, *Takács* Menyhért jászói prépost, *Hosszu* Vazul lugosi g. kath. püspök, *Jakabffy* államtitkár, *Vajda* Odön zirczi apát, *Papp* Péter lugosi prépost a káptalan nevében, dr. *Hoványi* Gyula jogtanár a bihar-füredi vendégek nevében. Ezeket kívül még több elkötelezett férfiú és mintegy 90 községből a lelkesek küldték üdvözlésüket főpapjuknak.

Dr. *Radu* Demeter püspök elnöklete alatt tegnap szentszéki ülés volt, amelyen az egyházmegye fontosabb ügyeit tárgyalták.

A hét valamelyik napján a püspök meglátogatja Belényest és felrándul Bihar-Füredre.

* * *

Egyik laptársunk dr. *Radu* Demeter új gör. szert. püspök beiktatási ünnepségeinek azon momentumát, hogy külső ünnepség nem volt, hanem disze helyett 3000 koronát

küldött az új püspök a város szegényeinek, úgy emeli ki, mintha a szociális forrongás korában diszebédél nem akart volna az új püspök olajat önteni a háborgó tengerbe.

Mi azt hisszük, hogy a külső ünnepség elmaradásának oka a püspöki székház építése. A magyarországi ily installációk ugyanis egy szoktak történni, hogy külső ünnepség is s meg a szegényekről megemlékezés is történik s mikor valaki körülményeinél vagy hajlamainál fogva csak az egyik momentumot karolja fel, ebből még nem következik, hogy azt oly czélzattal teszi, mint laptársunk véli, aki különben tévesen írja, hogy ez szokatlan és merész újítás, mert volt az így már Váradon is pl. hogy messzire ne menjünk, 1886-ban b. e. *Ipolyi* püspök installációja alkalmával.

A kormány lemondása a hivatalos lapban.

A Budapesti Közlöny legújabb száma a következőkben hozza nyilvánosságra, hogy 6 Felsége a kormány lemondását elfogadta:

O császári és apostoli királyi Felsége folyó évi augusztus hó 13-án kelt legfelső elhatározásával, a magyar összes miniszteriumnak hivatali lemondását kegyelemben elfogadni és egyszersmind meghagyni méltóztatott, hogy az egyes miniszterek hivatalos működésüket, további legfelső elhatározásig folytassák.

Khuen második küldetése.

Bécs, aug. 17.

A M. E. L. bécsi levelezője a politikai válság újabb fordulatáról a következő tudósítást küldte:

Meglepetés volt Bécsben is gróf *Khuen* második kihallgatása a királynál és ismételt látogatása a külügyminiszternél. Kiderült, hogy a lemondott magyar miniszterelnök kihallgatása nem volt a befejezése missziójának, hanem bevezetése egy új, második missziójának.

Hogy bukott államférfiu oly messzeterjedő megbízatást nyerjen, mint amilyennel *Khuen-Héderváry* Budapestre visszatér, az a legtrikább esetek egyike. Arra mutat, hogy gróf *Khuen* még nagy tervei vannak a koronának.

A szabadelvű párt ujjaszervezése.

A legutóbbi idők eseményei azt a meggyőződést keltették a koronánál, hogy a közjogi ellenzék meglepő sikerei a szabadelvű párt zül-ölt és szervezetlen állapotából magyarázhatók. Ezért hagyta meg *Ischlben* a király a lemondó *Khuen*nek, hogy képviselői mandátumát tartsa meg és maradjon a szabadelvű párt kombatáns soraiban és egyuttal kezdeményezze a szabadelvű párt ujjaszervezését.

Mint ilyen, már hétfőn megkezdte az érintkezést a szabadelvű párt vezérférfiaival. Bizalmas tanácskozásokat fog folytatni valamennyi árnyalat vezérférfiaival. Ezeket kell arra indítania, hogy nyíltan ismertessék meg vele és a szabadelvű párttal programjukat. Aszerint, a mint egyik vagy másik államférfiu programja nem tetszik a mai szabadelvű párt valamelyik csoportjának, ez a csoport ki fog válni ugyan, de a korona körében úgy hiszik, hogy ezzel a szabadelvű párt csak erősebb lesz.

A király tanácsosai.

Gróf *Khuen* feladatának második része az lesz, hogy a király elé hivandó tanácsosokat informálja arról, hogy milyen irányban kell tájékoztatni az uralkodót.

A király első sorban az országgyűlés két házának elnökeit, gróf *Csáky* Albint és gróf *Apponyi* Albertet fogja pénteken fogadni. Utánuk gróf *Szapáry* Gyula és gróf *Andrássy*

Gyula következnek, mint a legutóbbi delegációk előkei. Gróf Tisza István mint designált miniszterelnök, dr. Wekerle Sándor mint volt miniszterelnök és mint a király multkori tanácsosa kerül kihallgatásra. Hieronymi Károlyt és Lukács Lászlót szintén meghallgatja a király. Másokat nem. Ez eldöntött dolog.

Tárgyalások az ellenzékkel.

A király elé menő tanácsosoknak arról is kell tájékoztatni az uralkodót, hogy *milyen alapon* létesíthető a megegyezés az ellenzékkel. A cél az, hogy megtudják: mi az ellenzék követeléseinek a maximuma, melyen túl egyik árnyalat sem megy. *Engedményeket hoz bármely kormány*, amely jön. De mielőtt az engedmények mértékét megállapítanák, *egységes állásfoglalásra* akarják bírni az ellenzéket. A korona elé menő tanácsosokat gróf Khuen arról is informálni fogja, hogy milyen eredménnyel végződtek a tárgyalások az ellenzékkel. Emellett azonban maguk a korona elé menő tanácsosok is tájékozódni fognak az ellenzék szándékairól és esetleg velük szemben elfoglalt álláspontjáról. Azt itt Bécsben is elismerik, hogy az *ellenzék lesz a legnagyobb befolyással a válság megoldására*. Megbízást kormányalakításra csak az kaphat, aki teljes garanciákat tud nyújtani a koronának az ellenzék leszerelésére.

Az osztrák tömörülés.

Most már világos, hogy a korona és tanácsosai a *hadserg kérdését* közügynek tekintik. Az elintézésre éppen ez a felfogás van a legnagyobb befolyással. Napok óta folytak az osztrák politikusok tanácskozásai. Az osztrák miniszterelnök, a Landwehr-miniszter, az urakbáza két elnöke egymás között behatóan megvitatták azt az álláspontot, melyet Ausztria a magyar nemzeti követelések tekintetében el akar foglalni. Az osztrák sajtóban ugyesen szitják az agitációt a nemzeti engedmények ellen. A német nemzeti és a keresztény-szocialista pártok pedig már azt hirdetik, hogy inkább *personál unio*, mint kétnyelvű közös hadsereg. *»Fenyegetik»* Magyarországot, hogy a kiegyezésből nem lesz semmi, mert megobstruálják az osztrák ellenzéken.

A koronát erősen befolyásolta ez az osztrák tömörülés. *Körber* lemondása megtette a hatását és Körbernek csakugyan igaza volt, mikor ischli utjából hazatérve így dicsekedett:

— *Bírom a felség ígéretét, hogy megkérdezésem nélkül mit sem tesz a magyar katonai kérdésben.*

Ehez járul még az is, hogy a király katonai tanácsosai is a nemzeti engedmények ellen vannak. Sőt még diplomáciai bonyodalmakat is emlegetnek az udvarnál.

A király elé járuló tanácsosoknak egyik feladata az lesz, hogy megjelöljék azt az utat, melyen Ausztriával kikerülhető az összekötés.

A király kérdései.

Három kérdésre kell kielégítő választ adni a király tanácsosainak. Ezek:

1. Milyen program alkalmas a *szabad-elvű párt tömörítésére*?
2. Milyen alapon köthető *végleges megegyezés az ellenzékkel*?
3. Milyen magatartást kell tanúsítani *Ausztriával szemben*.

Az államférfi, aki e három kérdésre kielégítő választ fog adni, kap megbízást a koronától a válság megoldására. Illetékes forrásból jelenthetjük, hogy gróf Khuen maga *nem számít* ilyen megbízásra. Az ő feladata csupán a *kibontakozás előkészítése*. A kibontakozás végrehajtása a jövődó miniszterelnök feladata lesz.

Katonai tanácskozások.

Tegnap és ma a király katonai tanácsosai tárgyaltak a magyar kérdésben. Beck tábornagy, Bolfras főhadsegéd, Pitreich közös hadügyminiszter és Welsersheimb Gyula osztrák Landwehr-miniszter vesznek részt ezeken a tárgyalásokon. *Jekelfalussy* tábornokot, akinek pedig nagy része van a véderőtervény reformjában, sem *Kolossváry* honvédelmi minisztert be

nem vonták a tárgyalásokba. Ellenben gróf Khuen állandó összeköttetésben marad a tanácsosokkal. Ez a tanácskozás permanens marad az egész héten. Igen valószínű, hogy Beck és Bolfras elkísérik a királyt Budapestre. Beck azonban csak e hó 24-ig marad Budapesten, mert akkor a galicziai tarack-gyakorlatokra kell mennie.

A válság igen hosszú lesz.

A korona és tanácsosai úgy gondolkodnak, hogy ezuttal *alaposan és véglegesen kell megoldani* a válságos kérdéseket. A válság éppen azért soká el fog húzódni. A király csak 21-én, pénteken kezdi meg kihallgatásait Budapesten. A kihallgatások előreláthatólag csak szombaton érnek véget, mert a magyar tanácsosokon kívül a király többször fogja fogadni báró Becket és gróf Khuent. Vasárnap amugy sem történhetik semmi. Hétfőn kezdi meg a tárgyalásait a designált miniszterelnök a szabadelvűpárttal. Aztán következik a tárgyalás az ellenzékkel. Mindez napokat vesz igénybe. Szeptember eleje előtt aligha mutatkozik be az új kormány a képviselőházban.

Az ellenzék ülést kér.

Budapest, augusztus 17.

Arról értesültünk, hogy a függetlenségi párt a jövő hét egyik napjára egybe akarja hívni a képviselőházat. Még pedig oly időben, mikor a király Budapesten van. Az egybehívásra oly indokolással kéri az elnököt, hogy a parlamenti bizottság jelentése sürgős tárgyalást tesz szükségessé.

Khuen Budapesten.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, aki a két ünnepnapot családjával körében Héderváron töltötte, ma reggel Budapestre érkezett és látogatásait a mai délelőt folyamán megkezdte.

UJDONSAGOK.

A király születésnapja.

Koronás királyunk felett elszállt életének 73-ik esztendeje. Gondokat hozó nehéz esztendeje egy nagy, országok sorsát intéző életnek.

De mintha mit se vinne el attól a nagy embertől egy-egy muló esztendő, ő bölcsességben és erőben meg nem fogyatkozva örökdió kormányoz milliók felett.

Pedig amióta vállára vette országok kormányzásának terhét, családi szenvedések s a legnehezebb politikai alakulások között országokat kormányozott annyi erővel és bölcseséggel, hogy a történelem ünnepeltjei közé véste be nevét.

Ez az ősz uralkodó, a mi szeretett királyunk a kinek ez ünnepi évfordulóját nehéz politikai gondok foglalják le.

Haza várjuk, hogy az ő bölcsesége találja meg a kivezető utat politikai bonyodalomból. Az ő bölcsességében bizva, várva, reménykedve fakad ma ajkunkról a fohász:

— *Éljen a király!*

* * *

A mai évforduló alkalmából a székesegyházban d. e. 9 órakor *Vinkler* József cz. püspök, vikárius tartja az ünnepélyes Te Deumot és szent misét. Az istentiszteleten a polgári és katonai méltóságok teljes számban jelen lesznek.

A templomhoz kivonulnak a helyben állomásozó összes fegyvernembeli helyőrségből a kivezényelt diszcsapatok.

A mai napon esküszik fel a hadapródi-skola 94 végzett növendéke a király iránti

hűségére és Magyarország törvényeire. Ez ünnepélyes felesküvésnél *Pálffy* Béla főrealiskolai hittanár mond ünnepi beszédet az ifjúságnak, a mi után az ünnepélyes eskütétel következik.

Ezután *Mayor* Miklós, az intézet parancsnokának búcsubeszédére az egyik távozó növendék válaszol.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	4.44	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V. Velenceze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó >	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.30
Féliczfürdő >	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.54

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	8.—	5.34	7.20	9.53
Rontó >	8.37	10.49	—	8.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	8.11	5.51	7.31	—
V. Velenceze >	9.04	11.16	12.00	8.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	8.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.	—	—	—	—	6.18	—	10.34

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 percig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Erzsébet királyné új szobra.** Tegnap leplezték le Bártfán Erzsébet királyné szobrát. A szobor leleplezése előtt ünnepi istentisztelet volt, mely után az ünnepély programmszerűen folyt le. A katonazene a Szózatot játszotta. Bárdossy főispán gyönyörű szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt. Berzeviczy Albert lelkesedést keltő ünnepi beszédet mondott, mire a lepel lehullott. Bornemissza Gabi kisasszony szép szavalata után Bárdossy főispán átadta a szobrot a polgármesternek. Végül a katonazene a Himnuszot játszotta és a közönség is lelkesen énekelt a zenekarral. Délután 2 órakor 300 terítékű banket volt, a hol számos toasztot mondtak. Este igen sikertelt műkedvelői előadás, a melyet táncz követett. Zsiliuszky Mihály este visszautazott Budapestre. A remek szobrot Douáth készítette. Bubicz Zsigmond kassai püspök az Erzsébet-szoborbizottságnak Bártfára a következő táviratot küldte:

Az Erzsébet-szoborbizottság elnökének, Bártfa. Lélekben én is ott vagyok önök közt dicső királynénk szobrának leleplezésén. Hirdesse e szobor azt a határtalan kegyeletet, ragaszkodást, hálát és szeretetet, a melylyel nemzetünk, a mig csak élni fog, a szerencsétlen véget ért drága Nagyasszony emlékéit tisztelni fogja. Ne is haljon ki ez érzés soha nemzetünk szívéből, mert bár idegen földből plántáltatott is át mihozzánk, legnagyobb királynénk diszes sorában foglal méltó helyet. Legyen emléke áldva mindörökké és hirdesse e maradandó alkotásu szobormű amott a fenyvesek mélyén, a Nagyasszony kedvelt légkörében, időtlen-időkig a természet költészetéért rajongó királyi hitves csodás nagyságának kitörölhetetlen emlékezetét! Márványból formáltan, ércből öntve, köre faragottan és szívnk-lelktünkbe ojtva ne halványuljon soha sem jövődó nemzedékeink kegyelete. Ugy legyen! Bubicz Zsigmond kassai püspök.

* **Budapestről automobilon Nagyváradra.** Vasárnap délután alkonyattájában nem kis meglepetést szerzett a Fő-utca sétáló közönségé-

nek egy töff-töfnek gonyolt automobil, mely a vasut felől jött s rajta a vezető gépészen kívül három uri emberült. A kirándulók Budapestről jöttek néhány nappal ezelőtt. Utjukban több nagyobb városban pihenőt tartottak. Utolsó állomásuk Debreczen volt, honnan vasárnap délután 5 órakor indultak el s már 7 órakor Nagyváradra érkeztek. Az automobil utasai *Törley József* pezsgőgyáros, *Krisztinkovics Béla* miniszteri titkár és *Wetzel Gyula* a Feketesasban szállottak meg s tegnap délelőtt folytatták utjukat a főváros felé. Lülétök alatt a város összes nevezetesebb utcáit bejárták automobilon s mindenütt nagy nézőközönsége volt az érdekes járműnek.

* **Nagyvárad i iparosok** Budapestén. A Budapestén Szent István-napján megnyitandó iparos segéd- és tanonc munkakiállítás meg látogatása érdekében a kereskedelmi miniszter kedvezményes utazást engedélyezett. Nagyváradról mintegy 70 iparos és segédmunkás vesz részt a csoportos utazásban. Az első csoport ma, kedden este 11 óra 4 perczkor indul, id. *Gaál László* vezetése alatt s részt vesznek az utazásban: Id. *Joó Ferencz*, ifj. *Joó Ferencz*, *Joó Karolin*, *Fülöp Sarolta*, *Frenkel Ignác*, *Frenkel Mór*, *Zimányi András*, *Zimányi Andrásné*, *Nagy János*, *Fülöp Albert*, *Horváth Józsa*, *Horváth Etelka*, id. *Gaál László*, ifj. *Gaál László*, *Gaál József* (cipész tanoncz), *Biró János*, *Zemplényi Sándor*, *Adler Lajos*, *Adler Lajosné*, *Tóth Kálmán*, *Eszenyi József*, *Eszenyi Józsefné*, *Szlanyi Péter*, *Kovács János*, *Mitteiler Ede*. — A II. csoport *Stágel Kálmán* vezetése alatt aug. 19-én délben 11 óra 36 perczkor indul 15 taggal; a III. csoport pedig *Széles Lajos* vezetése alatt aug. 19. éjjel 11 óra 4 perczkor utazik 25 taggal.

* **Szobormegáldás Széplakon.** Nagybaldogasszony napján szép templomi ünnepély volt a széplaki róm. kath. plébániatemplomban. Ugyanis a nagymise előtt *Gahér Mihály* plébános megáldotta az *Arvai János* és neje *Szamos Erzsébet* és özv. *Tonheiszter Cecília* által a Bold. Szűz iránti tiszteletből a templomnak ajándékozott remek kivitű *Mária-szobrot*. A megáldás után a plébános megható beszédet mondott. Majd nagymise következett, melyet szintén a plébános végzett ifj. *Gahér Mihály* és *Szenessy Zsigmond* segédlete mellett. A nemes szívű adományozók a szobrot 100—100 koronás alapítvánnyal látták el.

* **Elűtött biciklista.** Tegnap déli 1 órájt a Kossuth-utcán haladt kerékpáron *Petri Mihály* honvédegyalozásbeli számvivő-örmsester. A mint a rendőrségi épület elé ért, *Szűcs Márton* paptamási-i parasztagazda két lovas szekérével őrtült sebességgel neki ment a biciklisnek s elűtötte. Az örmester már nem tudott kiérni a szekér elől s a szekér alá került oly szerencsétlenül, hogy a kerekek mindkét lábán keresztülmentek. Azonkívül fején s egész testén zúzódásokat szenvedett. A súlyosan sérült örmestert a rendőrségi épületben részesítette első orvosi segélyben dr. *Meer Samu* orvos. A kocsis ellen az eljárás folyamatban van. Vajjon hány ily eset fog még addig előfordulni, míg a rendőrségnek erőlyesebben fog tetszeni fellépnie a sebesen hajtók ellen.

* **Agyonlőtték a vadászatot.** A biharmegyei Kisjenő község határában megrendítő szerencsétlenség történt tegnapelőtt. A község Mezőtelegd felől levő határában négy tagból álló társaság vadászott: *Pusztai István*, *Takács Imre*, *B. Kovács János* és *Kardos Imre* kisjenői gazdálkodók. Alig negyedórai hajtás után nyul került a társaság elé s *Takács Imre* lekapva puskáját utánna lött, azonban nem talált. A lövés után karjára fektette a puskát s indult tovább. Alig tett pár lépést, a fegyver véletlenül elsült s a lövés a nyomában haladó *Pusztai Istvánt* találta, aki azonnal összero-

gyott. A nyulsrét, amelyre a második eső töltve volt, baloldalába hatolt s pár percznyi szenvedés után halálát okozta. A társaság tagjai megrendülve hagyták abba a vadászatot s beszállították a holttestet a községbe s azután jelentést tettek a nagyvárad kir. ügyészségnek.

* **Aranymisés plébános.** Nagy fényvel ünnepelte meg a makói róm. kath. hitközség *Krisztoffy János* apátplébános áldozásának 50 éves jubileumát. Az ünnepségre ideérkezett *Ivánkovich János* rozányói püspök is. Az arany-misén dr. *Kun László* apátkanonok manuductor képviselte a megyés püspököt. Az ünnepi ebédén résztvettek a város előkelőségei. A jubilans 4000 korona alapítványt tett a megyei közkórházra és 400 koronát a színház javára.

* **Eljegyzés.** Vasárnap tartotta városunk egyik fiatal, kiválóan képzett iparosa, *Faragó János* könyvkötő-dizsmű készítő gyűrűváltását *Kauczil Mariska* kisasszonnyal, özv. *Kauczil István*né bájos leányával. Az eljegyzés családi körben, az egyház régi szokása szerint kedves ünnepség formái közt történt.

* **A nagypiacz-téri népgyűlés.** A nagyvárad szocialdemokrata párt vasárnap délután nagy népgyűlést tartott a Nagypiacz-teren, melyen a politikai helyzettel foglalkoztak. Elesen bírálták a Kúria-kormány működését, a vesztegetési hecsetet, s követelték az általános titkos szavazati jog behozatalát.

* **Halálozások.** Részvétellel értesülünk Nagyvárad egyik előkelő polgárának haláláról *Kucsovsky Károly* 67 éves korában vasárnap d. u. 2 órakor elhunyt. A megboldogultban *Kucsovsky Lajos*, a nagyvárad i. szert. káptalan kiváló tagja öcscsét gyászolja. A kiadott gyászjelentés a következő:

Alólrottak mély fájdalommal tudatják a jó atya, nagyanya, testvér és rokonnak *Kucsovsky Károlynak* folyó hó 16-án d. u. 2 órakor, élete 67-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa folyó hó 18-án d. e. 11 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint a biharmegyei közkórháznál beszenteltetni s a várad-olaszi-i sirkertben örök nyugalomra helyezni. Mely végtisztességetelre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1903 augusztus hó 16-án. Az örök világhosszág fényeskedjék neki! *Kucsovsky Juliska* férj. *Szönyi Gyuláné*, az elhunyt leánya, *Kucsovsky Lajos*, özv. *Tőkés Istvánné* szűi. *Kucsovsky Veronika*, *Kucsovsky Julia*, az elhunyt testvérei. *Szönyi Margit*, *Szönyi Elvira*, *Szönyi Adél*, *Szönyi Frida*, *Szönyi Valéria*, *Szönyi Dezső*, *Kucsovsky Bela*, *Kucsovsky Sándor*, *Kucsovsky Gyula*, *Kucsovsky Jenő*, az elhunyt unokái. *Szönyi Gyula*, *Kolpasczy Alajos*, az elhunyt vejei. Dr. *Tőkés István*, *Tőkés Lajos* az elhunyt unokaöcscei.

* **Milye Gyula** vasárnap délben életének 18-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Halálát *Milye Olón* és neje *Eger Róza* szűlei s 4 testvér gyászolja. Temetése ma d. u. 4 órakor lesz a biharmegyei közkórházból az evang. egyház szertartása szerint.

* **Körösy Károly** b.-k.-kovácsii jegyző pénteken 61 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap ment végbe nagy részvét mellett.

* **A máramarosi akna-szlatinai sóbánya** veszedelme. Százacziós híreket közölnek a lapok a máramarosi akna-szlatinai *Kunegunda-akna* pusztulásáról. E közlemények tulzottak, a való, mint biztos forrásból értesültünk, ez: Általános ismert, hogy az akna-szlatinai sóbánya már évek óta a legnagyobb ellenségével, az édes vízzel folytonos harcban áll, a miért nagy kiterjedésű vízvédő és vizkutatósi munkálatok voltak és vannak most is folya-

matban. Ugyanis a fensikon a sőtömszöt a természettől megvédett és körülövedett kemény kőzetet az édes vizek valahol átörtek és benyomultak a sőtömszöbe, a hol rágó képességükkel fogva a bányát tényleg veszélyezteték és a külső felület némely pontján omlást és szakadozást idéztek elő. Ugy a védő, valamint a víz után kutató munka akna és tárna útján eszközöltetik. A főfigyelem és törekvés arra irányul, hogy a vízbetörésnek pontja lehetőleg a sötéten kívül tartóztassék fel és legyen onnan a víz elvezethető, még mielőtt a soba bejuthatna. Amennyiben pedig ebben a sőtömszöben mozgó tetemes mennyiségű, évenként közel egy millió köbméterre tehető édes vizek minden valószínűség szerint a közel levő Tisza folyóból erednek, tehát kétségtelen, hogy az ellenük folytatott küzdelem sem kisméretű, mindazonáltal kétségbeesésre vagy riadalomra nincs ok, mert az intéző szakkörök a legfelsőbb hatósággal egyetemben, nyugodt komolysággal és szakértelemmel megtesznek mindent, hogy Akna-Szlatinának sóbányászata biztosítottassék. Az óvintézkedések minden irányban meg vannak téve. Hogy a *Kunegunda-aknába* a víz egy része betört, az oly körülménynek tudható be, a melyet a véges emberi ész némelykor megakadályozni képtelen. Mindamellett ennek a bányának a vízmentése és ismét üzembe hozatala nincsen kizárva, ha sikerre vezetnek a folyamatban lévő vizkutatósi és a vizgatólói munkálatok. — E hó 1-én reggel 8 órakor már harmadizben törtek be a 114 éves és 180 méter mély *Kunegunda* bányába az édes vizek, lévén ez a bánya legnagyobb ostromnak kitéve a vizek részéről. Hogy az összes akna-szlatinai sóbányaművek viz alá kerüljenek, az minden alapot nélkülöző munka rész állítás. Nyugodt lehet mindenki, mert az itteni sóbányák sorsa és jövőjük biztosítás, úgy a közvetlenül működő bányavezetőség, valamint a pénzügyminisztérium kiváló gondját képezi.

* **Országos dalünnep Temesvártt.** Az országos dalünnep XV. dalünnepét az idén Temesvártt tartja. Az impozánsnak ígérkező dalversenyre Temesvár város nagy előkészületeket tett. A versenyre eddig is az ország minden részéből jelentkeztek a dalos egyesületek. Ritkaság számba menő mutatóványa lesz a dalversenynek az az 1200 tagból álló kar, mely gr. *Zichy Géza*, *Lányi Erő* és *Aggházy Károly* zeneszerzők darabjait saját vezetésük alatt adja elő. A dalünnep augusztus 20-án kezdődik s a következő 3 napon tartják meg a versenyeket az országból összesereglett daltársulatok. A versenyek után *Buziás*, *Resicza*, *Stájerlak-Anina* és *Herkules-fürdőbe* csoportokba osztott kirándulásokat rendeznek. Temesvártt a versenyek megtartására 8000 embert befogadó dalszarnokot emeltek.

* **Ki a 10.000 korona?** A Jog című szaklap így fejtegeti a kérdést:

— *Miklós Odón* a parlamenti vizsgáló-bizottság előtt azt állította, hogy a 10.000 korona *Pap Zoltán* tulajdona. Pedig ez nem bizonyos. A pénzt elkobozni nem lehet, mert a képviselő megvesztegetése nem büntetendő cselekmény. A megvesztegetés turpis causa, így tehát *Pap* a 10.000 koronára tulajdonjogot nem szerzett, s a pénz Szápáry Lászlóé marad. De Szápáry sem vindikálhatja magának a tulajdonjogot, mert az ő cselekménye is turpis volt, tehát kereseti joga nincs. A pénz csak akkor lehet az övé, ha önként vissza adják neki. Az a felfogás, hogy a pénz *Dienes Mártoné*, abszurdum, mert hiszen *Dienes* csak megbizottja volt gróf Szápárynak. Mindezek után leghelyesebb, ha a megvesztegetésre szánt 10.000 koronát jótékony célra fordítják.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a *Nagyvárad i Műszaki Villamos Vállalattól* (Nagyvárad i takarékpénztár-épület) költségtérítést kér, mely a *legalaposabban és teljesen díjmentesen* állítatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x **Az országos orvosszövetség sorsjátékához.** Megragadjuk azt az alkalmat, hogy az országos orvosszövetség sorsjátékot rendezett az orvosi nyugalomdíj- és segélyintézet javára, miszerint elmondjuk véleményünket az orvosról.

Az orvos az emberiség legnagyobb jótöveje, az ember legigazabb, leghasznosabb barátja, neki köszönhet az emberi faj a legtöbbet a világon. A rettenetes nagy betegségek ellen az orvos ragad fegyvert, a tudomány fegyverét, az orvos vet gátat a gyermekhalálozásnak, a ragályos betegségek pusztításainak és ezer-ezer új gyógymódot és gyógyszert talál fel, gyógyít, kutat, tanul folyton, hogy megmentse az emberiség szenvedőit. És mégis a hálátlanság legjobban az orvost éri. A legtöbb orvos küzdök nagy tudománya mellett a megélhetésért, küzdök véres verejétkkel a mindennapi kenyérért. Így történetesen azután az, hogy mai napig az orvosoknak nem volt nyugalomdíj- és segélyintézete.

Az országos orvosi szövetség most megalapítva az orvosi nyugalomdíj- és segélyintézetet, ennek céljaira világhírű tanárorvosaink vezetése mellett egy koronás sorsjátékból álló tárgysorsjátékot rendezett, melynek huzása ez év október 10-én lesz Budapesten.

E bizottság élén többek között a következők állanak: *Kéty Károly* dr. udvari tanácsos, *Thanhoffer L.* dr. királyi tanácsos, egyetemi dékán, *Lenhossek M.* dr. az anatómiai intézet igazgatója, *Lichtenberg Kornél* dr. a poliklinika főorvosa, *Nékám dr.* tanár és *Óncy dr.* tanár.

E kiváló tanárok, kik annyi emberéletet mentettek már meg, vezetése alatt áll az a sorsjáték, mely hivatva van az agg elbetegült és munkaképtelen orvosok állapotán segíteni. A társadalomnak tehát legszentebb, legnemesebb, de egyúttal a legnagyobb kötelessége, hogy e nemes és jótékony célhoz a maga filléréivel háláteli szívvvel hozzájáruljon.

Szép és nemes vonás az orvosoktól, hogy ők ezen alapot nem közadakozás útján akarják megszerezni, noha nagy emberbaráti szolgálataik folytán ehhez teljes joguk lett volna, hanem sorsjátékkal, melynél számos nyereménytárgynál a főnyeremény 50,000 korona értékkel bír.

A sorsjegy ára 1 korona s kapható mindentől, de legkönnyebben Budapestre fordulni az országos orvosszövetség sorsjátékkirovójához, Budapest, IV., Váci-utca 17. 378.

TANUGY.

A gyulai r. kath. főgimnázium.

Mint biztos forrásból értesülünk, a gyulai r. kath. főgimnázium I. osztálya a jövő hóban feltétlenül meg fog nyitni. A megnyitásnak elvi nehézsége már nem is volt azon percztől kezdve, mikor a közökt. kormány a szerződést jóváhagyta, az érdemleges intézkedést azonban két körülmény hátráltatta.

Az egyik, hogy legkegyelmesebben kinevezett püspökünk *Szmrecsányi Pál* még nem foglalta el székét és nem vette át az egyházmegye kormányzatát, a másik pedig az volt, hogy a főgimnázium első sorban designált igazgatójával folytatott tárgyalás nem vezetett eredményre s csak most sikerült a leendő igazgató személyére vonatkozólag megállapodni.

Mindkét nehézség azonban elhárítottat, mert *Vinkler József* vál. püspök, kápt. helynök rendkívüli meleg érdeklődéssel viseltetik a főgimnázium iránt s amiben lehet, mindenben intézkedik új püspökünk helyett.

Vinkler püspök az igazgatói állás betöltéséről is gondoskodott. Mint *Gróh Ferencz* gyulai prépostplébánossal közli, *Freivolt Endre*, rozsnói kath. főgimn. okleveles tanár az, akit a helynök az egyházmegyei papság kötelekésébe

felvenni s a gyulai főgimnázium igazgatójává kinevezni szándékozik.

Miután azonban a püspök csak a gimn. bizottság meghallgatásával nevezheti ki az igazgatót, felhívta a prépostot, hogy a bizottságot sürgősen hívja egybe s szárdékát a bizottsággal közölje.

A miniszter már értesítette leiratban a gyulai főispánt, hogy a főgimnázium I. osztálya a polgári iskola I. osztályának megszüntetése mellett egyelőre bérházban f. évi szeptember havában megnyitassék.

NYILTTÉR.

A „Rimanóczy“-fürdő megnyitása.

Van szerencsém a n.é.közönség becses tudomására hozni, hogy a

„Rimanóczy“

gőz-, kád- és hidegvíz-gyógyfürdőben

foganatosított restaurálási munkálatok befejezést nyertek, azt ma, **folyó hó 18-án**

megnyitom.

„Rimanóczy“
fürdő és szálloda gondnoksága.

Legelőnyösebb

bevásárlási forrás

szabott árak mellett

Utazó czikkek, batiszt ingek,

könnyű nyári

KALAPOK

uri, női, gyermek és

sport czipőkben.

Folytonos újdonságok

nyakkendőkben.

LEIPNIK MIHÁLY,

uridivat és diszmutáruházában

Bémer-tér Bazar-bérház.

Telefon 362.

888.

MULATSAG.

Népiünnepély. Az iparosifjak önképző egylete, a Rhédey-kert felügyelőségével jól sikerült népmulatságot rendezett vasárnap a Rhédey-kertben, amely délután 3 órakor kezdődött és csak a késő éjjeli órákban ért véget. Délután különböző mulatságos és kacagató versenyek szórakoztatták a közönséget. Este tánc volt, közben pedig az ifjúsági énekkar *Lehoczky József* ügyes vezetése mellett adott elő több sikerült énekszámot, majd a tűzijáték szerzett gyönyörűséget a jelenlevőknek.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Irta: Stella (Szőke Berta.)

56.

— A két idősebb, most Pesten van, szabni tanulnak, tudtak ők már varrni, de hát ez még sem elég megbízható készütség, salont akarunk nyitni t. i. s a mai fényűző világban, ha egy kis ügyességgel bírnak, jobban és könnyebben megélhetnek ezen, mint bármely más pályán, mely a nők előtt nyitva áll. A családapa minden gondja, kötelessége persze az én nyakamba szakadt. Most aztán küzdhetünk mindketten a létfenntartás nehézségeivel. On, hogy szülői szerény helyzetén könnyítsen, én, hogy kiskorú testvéreimnél apát, anyátpótljak egy személyben.

Örömmel üdvözlöm Ont itt a közelben! Nem képzeli, milyen jól esik az igaz barátod közelléte, mert az marad ezután is, nemde? Most én ugyan azt a kérdést intézem Onhoz, amivel két év előtt hozzám fordult. És ugye, kedvem szerinti feleletet remélhetek, nem fogok csalódnai az On barátságában, mint ahogyan csalódtam azokéban, akik a baj, a szegénység idején, szinte kértülnek.

Onök gyakran fognak Bagosra járni, Mércziéknek sok rokona van itt, azonkívül a Pércsiek, a mi városunkból szerzik be szükségleteiket. Örömmel nézek a találkozás elé, mert remélem, csupa elvből nem fog elkerülni bennünket. Igen szeretném, ha a közkedveltségű Cziprának élő szóval mondhatnám el, mennyire csodálom lankadatlan munkásságát s bámulom tehetségét.

A lehető legközelebbi vizontlátásig vagyok híve:

Láposi.

Márta az öröm és részvét sajátos gyűléskével olvasta a levelet, melyet Szamos Pércsre érkezése után, alig pár napra kapott. Id. Láposi halála óta ugyszólván ez volt az egyetlen kimerítő levél. Végtelen részvétet érzett az ifju iránt, kinek oly nehéz feladat, olyan kemény megpróbáltatás jutott osztályrészlül. Sajnálta a szegény lányokat, kik a pa anya nélkül állanak, kik örökre megfosztvák a szülők gondos, gyöngéd szeretetének melegétől. És bizonyos jól eső érzés vett rajta erőt, amint sorsát az övékkel összehasonlította! Ahitatos fohász szakadt föl kebléből. Hisz neki vannak szerető szülői, van tisztességes, bár szerény jövedelmet biztosító foglalkozása, van egy külön szenvedélye, mely a napi fáradoalmak után szórakozást, és gyönyörűséget nyújt neki és talán egy érte é . . . itt nem merete gondolatit tovább fűzni, mert hát ki tudja . . .

Sokáig állt csinos kis szobája ablakánál, nézve az égen uszkáló báránnyelűket, mintha azoktól várta volna a feleletet. Körülötte csendes volt minden, csak egyszer-egyszer hallatszott be az udvaron játszó gyermekek vig kaczaja. Kopogás zavarta fel melázásából, a szobaleány hívta ebédelni.

— Vannak Bagoson ismerősei, kisasszony? — kérdé Mércziné, amint Márta az a ztálnál elhelyezkedett.

A nevelőnő egészen zavarba jött, mit mondjon, valija be Láposivali baráti viszonyát, már most amidőn még alig ismeri őket, amikor nem tudja vajjon megbizhatik-e bennök s csakugyan maradandó lesz-e az a kellemes benyomás, melyet reá a család ideérkezése első pillanatában gyakorolt, vagy füllentsen. Ha kistül az igazság, rossz fényt fog rá vetni mostani felelete. Végre is az előbbi választotta.

— Igen kérem, van egy ismerősöm — felelte.

— Kicsoda? Érdekel, mert mindenkit ismerek Bagoson.

— Láposi Kálmán.

— Ugy? Mi is ismerjük őt, az egész családot különben, férjem a részvénytársasággal folyton üzleti összeköttetésben volt és van még most is, az öreg Láposival gyakran találkozott.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A válság.

Budapest, aug. 17. (Saj. tud. távir.) *Héderváry* gróf visszaérkezett Budapestre. Ez az egyetlen hivatalos megbízható hír a válságra vonatkozólag. Minden más híresztelés csak kombináció. Ilyen mese az is, hogy *Héderváry* megbízást kapott volna arra, miképp tárgyaljon azokkal a politikai vezérférfiakkal, a kik a kibontakozásban aktív szerepet vihetnek. *Héderváry* csupán csak arra kapott megbízást, hogy az új kormány megalakulásáig az ügyek intézését vezesse.

Budapest, aug. 17. (Saját tud. táv.) A szabadelvű párt nagy része nem csak passzív csatlakozik a nemzeti engedmények jogos követeléséhez, hanem azok kivívását magának akarja lefoglalni s erre alkalmas időnek az új kormány megalakulásának idejét látják, amikor komolyan akcióba lépnek, hogy az új kormány a többség által meghatározott nemzeti követelmények akceptálásával alakuljon meg.

Bécsben ez az álláspont kivált katonai körökben nagy ellenhatást kelt, de azért Bécsben tisztában vannak azzal, hogy csakis engedmények árán tarthatják fenn az Ausztriára nézve oly előnyös gazdasági közösséget.

Kiket hallgat meg a király.

Budapest, aug. 17. (Saját tud. táv.) Megbízható forrásból vett értesülés szerint a pénteki kihallgatáson a kibontakozásra vonatkozólag a következőkkel értekeznek a király: *Csáky* Albin gróf, *Apponyi* Albert gróf, *Szapáry* Gyula gróf, *Szell* Kálmán, *Bánffy* Dezső br., *Wekerle* Sándor, *Tisza* István gróf, *Hódossy* Imre, *Károlyi* Sándor, *Andrássy* Gyula gróf és *Zichy* János gróf.

A katonai engedmények.

Budapest, aug. 17. (Saj. tud. táv.) A kibontakozás érdekében tartott tanácskozásokon részletesen előkészítették mindazon terveket, melyek szerint engedményeket tehetnek a magyar nemzeti követeléseknek. Tehát Bécs is kénytelen meghajolni a magyar nemzeti akarat előtt, belátva azt, hogy törvény szentesítette jogainkat végre is lesz erejük érvényesíteni.

Tehát elvileg mindazon követelmények teljesítéséhez hozzájárulni készülnek, a melyeket a szabadelvűpárt is támogat. De technikai okok miatt az engedmények reális megvalósítása huzamosabb idő alatt történhetik.

Terv szerint az ezredestől lejjebb a magyar ezredekben magyar lesz a vezényleti nyelv. A magyar tisztakat visszahelyezik a magyar ezredekhez s mivel megfelelő számú magyar tiszt így sem lesz, a katonai iskolákban és akadémiákon magyar tanfolyamokat létesítenek, illetve új magyar kadétiskolákat állítanak. Egyszerűsített magyar nyelvű lovas tiszti nevelőintézetet szerveznek. A katonai törvénykezést 14 magyar nyelvű katonai törvényszék teljesíti magyarul

értő tábornokok vezetésével és magyar nyelvű tárgyalásokkal.

A méntelepeket, melyek addig a közös hadügyminiszter hatásköre alá voltak rendelve, a honvédelmi minisztérium gondjaira bízzák, s ez intézményt is megmagyarosítják.

A jelvényekre vonatkozólag a következő újítások lépnek életbe:

A magyar ezredek csákóiról, öveiről és kardbojtjairól a kétfejű sást eltávolítják s e helyett királyi monogrammot alkalmaznak a magyar koronával.

Az új katonai zászlók nemzeti színnel lesznek. Egyik oldalán Szűz Mária képével, másik oldalán a Habsburg család oroszlános liliosos pacsirtás czimer a magyar koronával.

A lovasságnál, hol elegendő magyar tiszt, van közvetlenül életbe léptetik a magyar vezényleti nyelvet, de a gyalogságnál tiszt hiány miatt csak részlegesen teljesítik.

A kiszolgált katonákat októberben szabadságolják s a létszámot póttartalékosokkal pótolják.

Mindezek az engedmények nagy ellenkezést keltenek Ausztriában, kivált katonai körökben és a Körber minisztériumban.

Salisbury állapota.

London, augusztus 17. Salisbury lord jobban érzi magát. Az erőállapot észrevehetően fokozódott. (M. T. I.)

Edvárd király Bécsben.

Bécs, aug. 17. Egy helyi könyvnyomatos szerint az augusztus 31-én ideérkező angol királyt a pályaudvaron ő Felsőge, továbbá az itt időző főherczegek és a katonai és állami méltóságok, a Hofburgban a főherczegnők, a legfőbb udvari méltóságok, a közös miniszterek és a két miniszterelnök fogják fogadni. Este diszebed lesz. Szeptember 1-én diszebed lesz az udvari operában. 2-án vadászat Bécs közelében. E napon délután udvari ebéd lesz a schönbrunni kastélyban, este a Hofburg-színházba mennek a fejedelmi személyek. Szeptember 3-án az angol király elutazik. (M. T. I.)

Az anarchista-gyűlés.

Madrid, augusztus 17. A küszöbön álló anarchista gyűlésekre való tekintettel az összes prefektusok utasítottak, hogy az összes idegeneket, akiknek nincs tartózkodási engedelmük, utasítsák ki. (M. T. I.)

Pusztító viharok.

Budapest, aug. 17. A földművelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett távirati jelentések szerint Somogyvármegye csurgói és kaposvári járásában aug. 14-én este 8-9 óra között nagy vihar kíséretében jégeső volt, mely a dohányban és a tengeriben jelentékeny károkat okozott. Zalavármegye kanizsai járásában aug. 13-án este 8 órakor 4 perczig diónagyságu jégeső esett. Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegye tiszai felső járásában aug. 13-án éjjel nagy jégeső volt. Kár a dohányban jelentékeny. Zemplénnvármegye homonnai járásában aug. 13-án d. u. 3 órakor Izabugya, Hrabóc mellett felhőszakadás volt. (M. T. I.)

Tűz a Metropolitain-vasuton.

Páris, aug. 17. Az itteni lapok szerint tegnap délután a Metropolitain-vasut egyik vonalának mozdonyán a Place de Prigallen jelentéktelen tűz ütött ki, a mely azonban mégis pánikot keltett.

Páris, augusztus 17. A Petit Parisien szerint a Metropolitain-vasut ama vonalrészén, amelyen a nagy szerencsétlenség történt, befejezték a helyreállítási munkálatokat, úgy hogy a forgalom a legközelebbi napokban ismét megindul. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Borászati országos kongresszus Nagyváradon.

Méltóképpen fogja elismerni Nagyváradnak a magyar bortermelés terén birt előkelő helyét a magyar *bortermelők első országos kongresszusa*, melyet vasárnap Nagyváradon fognak megtartani. A magyar bortermelők legfontosabb érdekeiket fogják itt megvitatni, a mely érdekek nem csak övék, hanem egész Magyarországéi.

Az egész ország közgazdasági viszonyaira végtelenül áldásos volna minden eredmény, a melyet ez a kongresszus a magyar bortermelés fellendítése körül elérhetne. Tudják ezt a magyar szőlősgazdák s már eddig is nagy számmal jelentették be részvételtüket az ország összes vidékeiről.

A vasárnapi kongresszus tehát nemcsak Nagyvárad, hanem a magyar szőlőszet és borászat életében is jelentős eseménynek ígérkezik.

Határidők.

Budapest, aug. 16.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsdé

Budapest, aug. 16.	
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. aug. 16-án.	
Magyar aranyjáradék 4%	120.—
Magyar koronajáradék	90.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4, 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyeresémsorsjegyek-kölcsön	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.50
Osztrák járadék papírban	100.—
Osztrák járadék papírban	100.30
Osztrák járadék aranyban	121.—
Osztrák korona járadék	100.75
Osztrák államsorsjegyek	154.75
Osztrák magyar bank részvény	15.85
Magyar hitelbankrészvény	730.50
Osztrák hitelintézet részvény	664.—
Páti vista	95.10
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Németbirodalmi márka	117.32
Londoni vista	232.22
20 márkás arany	23.48

A szorokszéket feloldó:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetés.

A Nagyváradi Hitelbank

takarék- és segélyszövetkezet

működését megkezdte.

Tagok ez évi október 1-ig — mulasztási illeték fizetése nélkül — felvétetnek.

A befizetések hétköznapokon *egész napon át*, vasárnap és ünnepnapokon pedig d. e. 9—11 óráig eszközölhetők a «Nagyváradi Hitelbank r. t.» üzleti helyiségében *Kossuth Lajos-utca* (Sándor Samu-ház.)

359.

Az igazgatóság.

A fürdő- és nyaralási idény alkalmából a t. közönség figyelmét felhívjuk

tűz és betörés mentes letéti pénztárunkra,

melyben külön-külön álló és közvetlenül zárható fiókok állanak előnyös feltételek mellett a bérelni kívánók rendelkezésére.

Nagyváradi Takarékpénztár,
részvénytársaság.

359

612

A

„Nagyváradi hitelbank részvénytársaság“

működését Kossuth Lajos-utca 10. sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadása könyveskékre és folyó számlára, mely előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítása.

Előlegek értékpapírokra és áru-készletre.

Jelzálogkölcson nyújtása házakra és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt értékpapírok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Az igazgatóság.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberend ezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 29

Nagyváradi, Zöldfa utca elején

Hirdetések felvétetnek a legjutányosabb árban e lap kiadóhivatalában.

724—1903. végrb. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zilahi kir. törvényszéknek 2385/903. V. számú végzése folytán Paneth József tasnádi lakos, végrehajtató javára Weisz Ignátz székelyhidi lakos ellen 1200 korona s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 1568 kor. 84 fillérre becsült kereskedelmi könyvön illetve áruhitelen alapuló követelésekből álló ingóságok, 1200 korona tőke ennek 1903. év márczius hó, 29. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj eddig összesen: 114 kor. 12 fill. per-, végrehajtáskéretti- és foganatosítási, továbbá 7 kor. 60 fill. árverési költség erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a székelyhidi kir. járás-bíróságnak 1903. évi V. 336/5. sz. végzése folytán a helyszínén, vagyis Székelyhídon alperes lakásán leendő eszközzésére 1903. év augusztus hó 19-ik napjának délután 1/5 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 108. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Amennyiben ugyanezen ingóságok más végrehajtatók javára le- vagy felülfozlalva vannak, az árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120-§ a értelmében mindazon végrehajtatók, foglalatók és felülfozlaltatók követelésének kielégítésére rendeltetik el kiknek javára az árverési hirdetmény kibocsátása napjáig a foglalás már foganatosított.

Kelt Székelyhídon, 1903-ik évi augusztus hó 6. napján.

Jóny Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

379

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárnál. 307.

ORVOSOK SORSJÁTEKA.

Az összes nyeremények ékszerekből, arany- és ezüsttárgyakból állanak.

Főnyeremény értéke 40.000 korona.

1 briliáns nyakláncz, riviére, 44 nagy briliánsból,
1 pár nagy briliáns fülbevaló.
1 nagy briliáns női-melltű.
1 arany karperecz briliáns kövekkel kirakva.
1 briliáns női marquise-gyűrű három rubinkövel.

Jutalom értéke 10.000 korona.

1 arany nyakék briliánsokból és valódi gyöngyökből.
1 pár fülbevaló briliánsokból és valódi gyöngyökből.
1 női melltű briliánsokból és valódi gyöngyökből.
1 arany karperecz kirakva briliánsokkal és valódi gyöngyökkel.
1 aranygyűrű briliánsokkal és gyöngyökkel.

Ezen 50000 korona értékű két nyeremény egy sorsjeggyel is nyerhető.

I. nyeremény 1000 korona értékben.

12 személyre való teljes ezüst evőkészlet, remek szecsessziós kivitelben, elegáns fatartóban. A készlet 121 darabból áll.

II. nyeremény 1000 korona értékben.

Szecsessziós kivitelű remek női toilette-készlet ezüsből elegáns fatartóban.

További 1837 nyeremény: á K 500.—, K 100.—, K 50.—, K 20.—, K 10.—, aranyból és ezüsből.

1 sorjegy ára: 1 korona; fillér melléklendő.

5 drb sorsjegy megrendelése esetén a sorsjegyeket portómentesen küldjük. — A sorsjegyek minden bankházban, váltóüzletben és dohánytözsdeben kaphatók. 378.

Központi iroda: Budapest, IV., Váci-utca 17.

Uj zálogkölcson intézet

Nagyváradon.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyváradon, Bémer-tér

(Magyar Király kávéház mellett)

uj zálogkölcson intézetet

nyitott.

Mindennemű értékpapírokra, ékszerekre, árukra, iparcikkre és ruhaneműekre a legkisebb összegtől a legmagasabb összegig szolid feltételek mellett kölcsönt nyújt.

Visszafizetéseket a legkisebb résztörlesztés mellett elfogad, valamint vidéki megbízásokat pontosan elintéz. 357

Vesz és elad mindenféle értékpapírokat. Bevált szelvényeket, kisorsolt sorsjegyeket és külföldi pénznemeket.

Uj zálogkölcson intézet Nagyváradon.

Uj zálogkölcson intézet Nagyváradon.

Gazdák figyelmébe!

Tavotta-kenőcs, gépolaj és olive-olaj, restuticio fluid, szerszám zsír és szerszám lakk, padló-fénymáz.

Mindennemű gazdasági és házi cikkek. Mindennemű ásvány- és gyógyvizek.

Világhírű vásártelki mór só.

Francia és magyar pezsgők; különleges csemege-borokon kívül ajánlom saját termésű boromat literenként á 60 fillér, 50 literen felül 44 fillér.

Naponta friss gyümölcs.

Kugler Gerbeaud összes gyártmányainak egyedüli raktára.

Kádár János,

Bémer-tér.

362